

## II.

(Informacije)

## INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

## EUROPSKA KOMISIJA

## KOMUNIKACIJA KOMISIJE

**Kriteriji za analizu jesu li državne potpore za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa spojive s unutarnjim tržištem**

(2014/C 188/02)

## 1. UVOD

1. Ovom se Komunikacijom daju smjernice za ocjenjivanje javnog financiranja važnih projekata od zajedničkog europskog interesa (VPZEI) u skladu s pravilima o državnim potporama.
2. VPZEI-jevi mogu predstavljati vrlo važan doprinos gospodarskom rastu, zapošljavanju i konkurentnosti industrije i gospodarstva Unije s obzirom na njihove pozitivne učinke prelijevanja na cijelo unutarnje tržište i europsko društvo.
3. VPZEI-jevima se omogućuje okupljanje znanja, stručnosti, financijskih sredstava i gospodarskih subjekata iz cijele Unije u cilju prevladavanja važnih tržišnih ili sistemskih nedostataka i društvenih izazova koji se inače ne bi mogli riješiti. Osmišljeni su u cilju udruživanja javnog i privatnog sektora u provedbi velikih projekata koji Uniji i njezinim građanima donose znatne koristi.
4. VPZEI-jevi mogu biti relevantni za sve politike i aktivnosti kojima se ostvaruju zajednički europski ciljevi, posebno u pogledu ciljeva strategije Europa 2020.<sup>(1)</sup>, vodećih inicijativa Unije i ključnih područja gospodarskog rasta kao što su ključne pomoćne tehnologije<sup>(2)</sup>.
5. Inicijativom za modernizaciju državnih potpora (SAM)<sup>(3)</sup> nastoji se državne potpore usmjeriti prema ciljevima od zajedničkog europskog interesa u skladu s prioritetima strategije Europa 2020. u cilju rješavanja tržišnih nedostataka ili drugih važnih sistemskih nedostataka koji sprečavaju promicanje rasta i zapošljavanja i razvoj integriranog, dinamičnog i konkurentnog unutarnjeg tržišta. Često je potrebno da u provedbi VPZEI-jeva u velikoj mjeri sudjeluju tijela javne uprave jer u protivnom ti projekti ne bi mogli postići financiranje na tržištu. U slučaju da javno financiranje takvih projekata predstavlja državnu potporu, ovom se Komunikacijom utvrđuju primjenjiva pravila kako bi se osiguralo očuvanje ravnopravnosti na unutarnjem tržištu.

<sup>(1)</sup> Komunikacija Komisije „Europa 2020. – Strategija za pametan, održiv i uključiv rast”, COM(2010) 2020 završna verzija, 3.3.2010.

<sup>(2)</sup> Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Europska strategija za ključne pomoćne tehnologije – most prema rastu i novim radnim mjestima”, COM(2012) 341 završna verzija, 26.6.2012.

<sup>(3)</sup> Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Modernizacija državnih potpora u EU-u (SAM)”, COM(2012) 209 završna verzija, 8.5.2012.

6. Pravila o javnom financiranju VPZEI-jeva već su utvrđena u Okviru za IRI<sup>(1)</sup> i Smjernicama o državnim potporama za zaštitu okoliša<sup>(2)</sup> u kojima se daju smjernice za primjenu članka 107. stavka 3. točke (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Ugovor). Modernizacija državnih potpora izvrsna je prilika za ažuriranje i konsolidaciju postojećih smjernica u jedinstvenom dokumentu kako bi ih se uskladilo s ciljevima strategije Europa 2020. i ciljevima modernizacije državnih potpora te proširilo na druga područja u kojima bi se mogle primijeniti. Ovom se Komunikacijom stoga zamjenjuju sve postojeće odredbe o VPZEI-jevima. Na taj se način ovom Komunikacijom državama članicama daju posebne i interdisciplinarne smjernice usmjerene na poticanje razvoja važnih projekata suradnje kojima se promiču zajednički europski interesi.
7. Člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora propisano je sljedeće: „potpore za promicanje provedbe važnog projekta od zajedničkog europskog interesa mogu se smatrati spojivima s unutarnjim tržištem”. U skladu s tim, ovom su Komunikacijom propisane smjernice o kriterijima koje će Komisija primjenjivati na ocjenjivanje državnih potpora namijenjenih promicanju provedbe VPZEI-jeva. U njoj se prvo određuje područje primjene te navodi popis kriterija koje će Komisija primjenjivati pri procjeni prirode i važnosti tih projekata za potrebe primjene članka 107. stavka 3. točke (b) Ugovora. Zatim se objašnjava kako će Komisija ocjenjivati spojivost javnog financiranja VPZEI-jeva s pravilima o državnim potporama.
8. Ovom se Komunikacijom ne isključuje mogućnost da se spojivost potpora za promicanje provedbe VPZEI-jeva s unutarnjim tržištem može utvrditi i na temelju drugih odredbi Ugovora, posebno na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i njihovih provedbenih pravila. Okvir za državne potpore trenutno je u postupku modernizacije kako bi se državama članicama ponudilo više mogućnosti za subvencioniranje važnih projekata kojima se otklanjaju tržišni nedostaci i kohezijski izazovi u raznim područjima u cilju promicanja održivog razvoja i zapošljavanja. Međutim, tim odredbama možda nisu u cijelosti obuhvaćene važnost, posebnosti i značajke VPZEI-jeva te se može pokazati potrebnim da se na njih primjenjuju odredbe o prihvatljivosti i spojivosti te postupovne odredbe koje su utvrđene u ovoj Komunikaciji.

## 2. PODRUČJE PRIMJENE

9. Ova se Komunikacija primjenjuje na VPZEI-jeve u svim sektorima ekonomskih djelatnosti.
10. Ova se Komunikacija ne primjenjuje:
  - (a) na mjere koje se odnose na potpore poduzećima u teškoćama, kako su utvrđena u smjernicama za sanaciju i restrukturiranje<sup>(3)</sup> ili bilo kojim naknadnim smjernicama, kako su izmijenjene ili zamijenjene;
  - (b) na mjere koje uključuju potpore poduzetnicima koji podliježu neizvršenom nalogu za povrat sredstava u skladu s prethodnom odlukom Komisije kojom je potpora proglašena nezakonitom i nespojivom s unutarnjim tržištem;
  - (c) na mjere potpore koje same po sebi, s obzirom na uvjete koji su s njima povezani ili s obzirom na način financiranja podrazumijevaju neizbježnu povredu prava Unije<sup>(4)</sup>, a posebno:
    - mjere potpore za koje dodjeljivanje potpore ovisi o obvezi korisnika da ima poslovni nastan u određenoj državi članici ili da većina njegovih poslovnih jedinica ima poslovni nastan u toj državi članici,
    - mjere potpore za koje dodjeljivanje potpore ovisi o obvezi korisnika da upotrebljava robu proizvedenu ili usluge pružene na državnom području,

<sup>(1)</sup> Okvir Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije (SL C 323, 30.12.2006., str. 1.).

<sup>(2)</sup> Smjernice Zajednice o državnim potporama za zaštitu okoliša (SL C 82, 1.4.2008., str. 1.).

<sup>(3)</sup> Smjernice Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama (SL C 244, 1.10.2004., str. 2.). Kako je objašnjeno u točki 20. tih Smjernica, budući da je u opasnosti sam njegov opstanak, poduzeće u teškoćama ne može se smatrati odgovarajućim sredstvom za promoviranje drugih ciljeva javne politike sve dok nije osigurana njegova održivost.

<sup>(4)</sup> Vidjeti na primjer predmet C-156/98 *Njemačka protiv Komisije* [2000.] ECR I-6857, točku 78. i predmet C-333/07 *Régie Networks protiv Rhone Alpes Bourgogne* [2008.] ECR I-10807, točke 94.–116.

- mjere potpore kojima se korisniku ograničava mogućnost korištenja rezultata istraživanja, razvoja i inovacija u ostalim državama članicama.

### 3. KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

11. Pri odlučivanju je li određen projekt obuhvaćen člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora primjenjuju se sljedeći kriteriji:

#### 3.1. Definicija projekta

12. Prijedlog potpore odnosi se na jedinstveni projekt koji ima jasno definirane ciljeve i uvjete provedbe, uključujući sudionike na projektu i financiranje<sup>(1)</sup>.
13. Komisija može smatrati prihvatljivim i „integrirani projekt”, to jest skupinu pojedinačnih projekata unutar zajedničke strukture, plana ili programa koji su usmjereni na ostvarenje istog cilja i temelje se na usklađenom sistemskom pristupu. Pojedinačni sastavni dijelovi integriranog projekta mogu se odnositi na zasebne razine opskrbnog lanca, no moraju biti komplementarni i nužni za postizanje važnog europskog cilja<sup>(2)</sup>.

#### 3.2. Zajednički europski interes

##### 3.2.1. Opći zbirni kriteriji

14. Projekt mora na konkretan, jasan i prepoznatljiv način doprinositi ostvarenju jednog ili više ciljeva Unije te mora imati znatan učinak na konkurentnost Unije, održivi rast, rješavanje društvenih izazova ili stvaranje vrijednosti diljem Unije.
15. Projekt mora predstavljati važan doprinos ostvarenju ciljeva Unije, na primjer, time što je od presudne važnosti za strategiju Europa 2020., Europski istraživački prostor, Europsku strategiju za ključne pomoćne tehnologije<sup>(3)</sup>, Energetsku strategiju za Europu<sup>(4)</sup>, okvir za klimatsku i energetska politiku za 2030.<sup>(5)</sup>, Europsku strategiju energetske sigurnosti<sup>(6)</sup>, Elektroničku strategiju za Europu, transeuropske prometne i energetske mreže i vodeće inicijative Unije kao što su Unija inovacija<sup>(7)</sup>, Digitalna agenda za Europu<sup>(8)</sup>, Europa koja učinkovitije raspolaže resursima<sup>(9)</sup> ili Integrirana industrijska politika za razdoblje globalizacije<sup>(10)</sup>.

<sup>(1)</sup> U slučaju istraživanja i razvoja, kada se dva ili više projekata ne mogu jasno razdvojiti jedni od drugih i posebno kada nemaju neovisne mogućnosti za tehnološki uspjeh, moraju se smatrati jedinstvenim projektom. Potpora za projekt koji dovodi samo do promjene lokacije projekta unutar Europskog gospodarskog prostora (EGP) bez promjene prirode, veličine ili opsega projekta ne smatra se spojivom.

<sup>(2)</sup> Dalje u tekstu jedinstveni projekt i integrirani projekt nazivaju se „projektom”.

<sup>(3)</sup> Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Europska strategija za ključne pomoćne tehnologije – most prema rastu i novim radnim mjestima”, COM(2012) 341 završna verzija, 26.6.2012.

<sup>(4)</sup> Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Energija 2020., strategija za konkurentnu, održivu i sigurnu energiju”, COM(2010) 639 završna verzija.

<sup>(5)</sup> Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Okvir za klimu i energiju u razdoblju 2020.–2030.”, COM(2014) 15 završna verzija.

<sup>(6)</sup> Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću, „Europska strategija energetske sigurnosti”, COM(2014) 330 završna verzija.

<sup>(7)</sup> Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Vodeća inicijativa strategije Europa 2020. – Unija inovacija”, COM(2010) 546 završna verzija, 6.10.2010.

<sup>(8)</sup> Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Digitalna agenda za Europu”, COM(2010) 245 završna verzija/2, 26.8.2010.

<sup>(9)</sup> Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Europa koja učinkovitije raspolaže resursima – vodeća inicijativa strategije Europa 2020.”, COM(2011) 21, 26.1.2011.

<sup>(10)</sup> Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Integrirana industrijska politika za razdoblje globalizacije – stavljanje konkurentnosti i održivosti u središte”, COM(2010) 614 završna verzija, 28.10.2010.

16. Projekt uobičajeno mora uključivati više država članica <sup>(1)</sup> i njegove koristi ne smiju biti ograničene na države članice koje ga financiraju, već se moraju širiti i na velik dio Unije. Koristi projekta moraju biti jasno definirane na konkretan i prepoznatljiv način <sup>(2)</sup>.
17. Koristi projekta ne smiju biti ograničene na uključene poduzetnike ili sektor, već moraju imati širi značaj i primjenu u europskom gospodarstvu ili društvu putem pozitivnih učinaka prelijevanja (kao što su sistemski učinci na više razina vrijednosnog lanca ili na uzlaznim/silaznim tržištima, alternativne uporabe u drugim sektorima ili modalne promjene), definiranih na jasan, konkretan i prepoznatljiv način.
18. Projekt mora uključivati sufinanciranje od korisnika.
19. Projekt mora biti u skladu s načelom ukidanja subvencija štetnih za okoliš, koji se ističe u Planu za Europu koja učinkovitije raspolaže resursima <sup>(3)</sup> te u nekoliko zaključaka Vijeća <sup>(4)</sup>.

### 3.2.2. Općeniti pozitivni pokazatelji

20. Pored zbirnih kriterija iz odjeljka 3.2.1., Komisija će zauzeti povoljniji stav:

- (a) ako je projekt osmišljen kako bi se omogućilo sudjelovanje svim zainteresiranim državama članicama, uzimajući u obzir vrstu projekta, cilj koji se želi ostvariti i potrebe za financiranjem;
- (b) ako je u strukturu projekta uključena Komisija ili bilo koje drugo pravno tijelo na koje je Komisija prenijela svoje ovlasti, kao što je Europska investicijska banka;
- (c) ako je u odabir projekta uključena Komisija ili bilo koje drugo pravno tijelo na koje je Komisija prenijela svoje ovlasti, pod uvjetom da to tijelo u tu svrhu djeluje kao provedbena struktura;
- (d) ako je u strukturu upravljanja projektom uključena Komisija, ili bilo koje drugo pravno tijelo na koje je Komisija prenijela svoje ovlasti, i nekoliko država članica;
- (e) ako projekt podrazumijeva opsežno suradničko međudjelovanje s obzirom na broj partnera, uključenost organizacija iz raznih sektora, ili uključenost poduzetnika raznih veličina;
- (f) ako projekt podrazumijeva sufinanciranje sredstvima Unije <sup>(5)</sup>.

### 3.2.3. Posebni kriteriji

21. Projekti IRI-ja moraju biti vrlo inovativne prirode ili predstavljati važnu dodatnu vrijednost u smislu IRI-ja s obzirom na vrhunac tehnologije u dotičnom sektoru.
22. Projekti koji podrazumijevaju industrijsku uporabu moraju omogućiti razvoj novog proizvoda ili usluge važnog istraživačkog i inovacijskog sadržaja i/ili uvođenje bitno inovativnog proizvodnog procesa. Redovita nadogradnja postojećih objekata bez inovativne dimenzije i razvoj novih verzija istih proizvoda ne smatraju se VPZEL-jem.

<sup>(1)</sup> Osim projekata međusobno povezanih istraživačkih infrastruktura i projekata TEN-T-a koji su od presudne transnacionalne važnosti jer su dio fizički povezane prekogranične mreže ili su ključni za poboljšanje upravljanja prekograničnom trgovinom ili interoperabilnosti.

<sup>(2)</sup> Sama činjenica da projekt provode poduzetnici u više zemalja ili da istraživačku infrastrukturu naknadno upotrebljavaju poduzeća s nastanom u raznim državama članicama nije dovoljna da se projekt smatra VPZEL-jem. Sud je podržao politiku Komisije da se projekt može opisati kao projekt od zajedničkog europskog interesa za potrebe članka 107. stavka 3. točke (b) kada je dio transnacionalnog europskog programa koji zajednički podržava niz vlada država članica ili proizlazi iz zajedničkog djelovanja država članica u borbi protiv zajedničke prijetnje. Spojeni predmeti C-62/87 i 72/87 *Exécutif régional wallon i SA Glaverbel protiv Komisije* [1988.] ECR 1573, točka 22.

<sup>(3)</sup> Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija; „Plan za Europu koja učinkovitije raspolaže resursima”, COM(2011) 571 završna verzija, 20.9.2011.

<sup>(4)</sup> U Zaključcima Europskog vijeća od 23. svibnja 2013. potvrđena je, na primjer, potreba za ukidanjem subvencija štetnih za okoliš ili gospodarstvo, uključujući za fosilna goriva, kako bi se omogućila ulaganja u novu i inteligentnu energetska infrastrukturu.

<sup>(5)</sup> Sredstva Unije kojima središnje upravljaju institucije, agencije, zajednička poduzeća ili druga tijela Unije, a koja nisu pod izravnom ili neizravnom kontrolom države članice i ne predstavljaju državnu potporu.

23. Projekti u području zaštite okoliša, energetike ili prijevoza moraju biti od velike važnosti za okolišnu, energetske (uključujući sigurnost opskrbe energijom) ili prijevoznu strategiju Unije ili pak znatno doprinosti unutarnjem tržištu, uključujući te sektore, no ne ograničavajući se na njih.

### 3.3. Važnost projekta

24. Kako bi se smatrao VPZEI-jem, projekt mora biti važan u kvantitativnom ili kvalitativnom smislu. Trebao bi biti iznimno opsežan ili sadržajan i/ili podrazumijevati vrlo visok stupanj tehnološkog ili financijskog rizika.

## 4. KRITERIJI SPOJIVOSTI

25. Prilikom ocjenjivanja spojivosti potpora za promicanje provedbe VPZEI-ja s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) Ugovora, Komisija će uzeti u obzir sljedeće kriterije <sup>(1)</sup>.
26. Komisija će provesti test ravnoteže kako bi ocijenila prevladavaju li očekivani pozitivni učinci nad mogućim negativnim učincima navedenima u nastavku.
27. S obzirom na prirodu projekata, Komisija može smatrati da se prisutnost tržišnog nedostatka ili drugih važnih sistemskih nedostataka te doprinos zajedničkom europskom interesu podrazumijevaju ako projekt ispunjuje kriterije prihvatljivosti prethodno navedene u odjeljku 3.

### 4.1. Nužnost i razmjernost potpora

28. Potporama se, međutim, ne subvencioniraju troškovi projekta koje bi poduzeće ionako imalo i ne nadoknađuje se uobičajeni poslovni rizik ekonomske djelatnosti. Provedba projekta trebala bi biti nemoguća bez potpore, ili bi on trebao biti mnogo manjeg sadržaja ili opsega ili se provoditi na drukčiji način čime bi se znatno ograničile njegove očekivane koristi <sup>(2)</sup>. Potpora se smatra razmjernom samo ako se isti rezultat ne bi mogao postići s manje potpore.
29. Država članica Komisiji dostavlja odgovarajuće informacije o projektu kojem je dodijeljena potpora te sveobuhvatan opis protučinjeničnog scenarija koji odgovara situaciji u kojoj niti jedna država članica nije dodijelila potporu. Protučinjenični scenarij može se sastojati u izostanku alternativnog projekta ili jasno određenog i dovoljno predvidljivog alternativnog projekta koji je korisnik uzeo u obzir pri internom donošenju odluka i može se odnositi na alternativni projekt koji se u cijelosti ili djelomično provodi izvan Unije.
30. Ako alternativni projekt ne postoji, Komisija će se uvjeriti da iznos potpore ne premašuje minimalni iznos potreban kako bi projekt kojem je dodijeljena potpora ostvario dostatnu dobit, primjerice omogućujući postizanje unutarnje stope povrata koja odgovara određenoj referentnoj vrijednosti ili zahtijevanoj stopi sektora ili poduzetnika. U tu se svrhu mogu upotrebljavati i uobičajene stope povrata koje korisnik zahtijeva u drugim projektima ulaganja slične vrste, njegov trošak kapitala u cjelini ili vrijednosti povrata uobičajeno zabilježene u dotičnoj industriji. Svi relevantni očekivani troškovi i koristi moraju se uzeti u obzir za vrijeme cjelokupnog trajanja projekta.
31. Maksimalna razina potpore utvrđuje se s obzirom na utvrđeni manjak financijskih sredstava u odnosu na prihvatljive troškove. Ako je to opravdano analizom manjka financijskih sredstava, intenzitet potpore mogao bi doseći i 100 % prihvatljivih troškova. Manjak financijskih sredstava odnosi se na razliku između pozitivnih i negativnih novčanih tokova tijekom cjelokupnog trajanja ulaganja, diskontiranih na njihovu trenutačnu vrijednost na temelju primjerenog faktora diskontiranja koji odgovara unutarnjoj stopi povrata potrebnoj kako bi korisnik izvršio projekt, posebno s obzirom na postojeće rizike. Prihvatljivi troškovi su oni utvrđeni u Prilogu <sup>(3)</sup>.

<sup>(1)</sup> Prema Sudu Europske unije, Komisija ima diskrecijsko pravo u pogledu ocjene spojivosti VPZEI-jeva. Spojeni predmeti C-62/87 i 72/87 *Exécutif régional wallon i SA Glaverbel protiv Komisije* [1988.] ECR I 573, točka 21.

<sup>(2)</sup> Zahtjev za potporu mora biti predan prije početka radova, to jest početka građevinskih radova na ulaganju ili prve čvrste obveze za naručivanje opreme ili druge obveze koja ulaganje čini neopozivim, ovisno o tome što nastupi prije. Kupnja zemljišta i pripremni radovi, primjerice ishođenje dozvola i provođenje preliminarne studija izvedivosti, ne smatraju se početkom radova.

<sup>(3)</sup> U slučaju integriranog projekta prihvatljivi troškovi moraju se navesti na razini svakog pojedinačnog projekta.

32. Ako se pokaže, primjerice na temelju internih dokumenata poduzetnika, da je korisnik potpore suočen s jasnim izborom između provedbe projekta kojem je dodijeljena potpora ili alternativnog projekta bez potpore, Komisija će usporediti očekivane trenutačne neto vrijednosti ulaganja u projekt kojem je dodijeljena potpora i protučinjenični projekt, uzimajući u obzir vjerojatnost nastupanja različitih poslovnih scenarija.
33. Komisija će u analizi uzeti u obzir sljedeće elemente:
- (a) **opis planirane promjene:** promjena u ponašanju koja se očekuje kao posljedica državne potpore, to jest država članica mora točno navesti je li pokrenut novi projekt ili je povećana veličina, opseg ili brzina provedbe projekta. Promjena ponašanja mora se utvrditi usporedbom očekivanog ishoda i razine planirane djelatnosti s potporom i bez nje. Razlika između dvaju scenarija ukazuje na utjecaj mjere potpore i na njezin učinak poticaja;
  - (b) **razinu profitabilnosti:** ako provedba projekta sama po sebi nije dovoljno profitabilna za privatnog poduzetnika, ali bi donijela znatnu korist društvu, vjerojatnije je da potpora ima učinak poticaja.
34. Radi rješavanja stvarnog ili potencijalnog narušavanja međunarodne trgovine, Komisija može uzeti u obzir činjenicu da su konkurenti koji se nalaze izvan Unije u posljednje tri godine izravno ili neizravno primili ili će primiti potpore jednakog intenziteta za slične projekte. Međutim, ako je vjerojatno da će do narušavanja međunarodne trgovine doći nakon više od tri godine, s obzirom na posebnu prirodu dotičnog sektora, referentno razdoblje može se produljiti u skladu s tim. Ako je to ikako moguće, dotična država članica Komisiji će dostaviti dovoljno informacija kako bi joj omogućila da procijeni situaciju, a posebno potrebu uzimanja u obzir konkurentne prednosti koju uživa konkurent iz treće zemlje. Ako Komisija nema dokaza o dodijeljenim ili predloženim potporama, svoju odluku može donijeti i na temelju indicija.
35. Pri prikupljanju dokaza Komisija može upotrebljavati svoje istražnih ovlasti<sup>(1)</sup>.
36. Instrument potpore mora se odabrati s obzirom na tržišni nedostatak i druge važne sistemske nedostatke koji se tim instrumentom nastoje ukloniti. Primjerice, ako je temeljni problem nemogućnost pristupa financiranju, države članice trebale bi pribjeći potpori u obliku potpore likvidnosti, kao što je zajam ili jamstvo<sup>(2)</sup>. Ako je poduzetniku nužno osigurati i određeni stupanj podjele rizika, izabrani instrument potpore uobičajeno bi trebao biti povratni predujam. Povratni instrumenti potpore uglavnom će se smatrati pozitivnim pokazateljem.
37. U analizi prema potrebi treba uzeti u obzir ciljeve energetske sigurnosti i energetske učinkovitosti.
38. Komisija će povoljnije ocjenjivati one projekte koji budu obuhvaćali znatan vlastiti doprinos korisnika ili neovisnih privatnih ulagača. Doprinos u materijalnoj i nematerijalnoj imovini te u zemljištu obračunava se prema tržišnoj cijeni.
39. Odabir korisnika u konkurentnom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju smatrat će se pozitivnim pokazateljem.

#### 4.2. Sprečavanje nedopuštenog narušavanja tržišnog natjecanja i test ravnoteže

40. Države članice trebale bi dostaviti dokaze da je predložena mjera potpore primjereni instrument politike za ostvarivanje cilja projekta. Mjera potpore neće se smatrati primjerenom ako je isti rezultat moguće ostvariti drugim instrumentima politika ili instrumentima potpora kojima se manje narušava tržišno natjecanje.

<sup>(1)</sup> Vidjeti članak 1. stavak 3. Uredbe Vijeća (EU) br. 734/2013 od 22. srpnja 2013. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 93. Ugovora o EZ-u (SL L 204, 31.7.2013., str. 15.).

<sup>(2)</sup> Potpore u obliku jamstva moraju biti vremenski ograničene, a potpore u obliku zajma podložne razdobljima otplate.

41. Potpora se smatra spojivom ako su negativni učinci mjere potpore u smislu narušavanja tržišnog natjecanja i učinka na trgovinu između država članica ograničeni i ako nad njima prevladavaju pozitivni učinci kojima se doprinosi cilju od zajedničkog interesa.
42. Pri ocjeni negativnih učinaka mjere potpore Komisija će svoju analizu usmjeriti na predvidljivi učinak koji bi potpora mogla imati na tržišno natjecanje među poduzetnicima na dotičnim tržištima, uključujući uzlazna i silazna tržišta, te na rizik od pretjeranog kapaciteta.
43. Komisija će ocijeniti rizik od sprečavanja pristupa tržištu i zlouporabe vladajućeg položaja, posebno u slučaju neširenja ili ograničenog širenja rezultata istraživanja. U projektima koji uključuju izgradnju infrastrukture<sup>(1)</sup> mora se osigurati otvoren i nediskriminirajući pristup infrastrukturi te nediskriminirajuće određivanje cijena<sup>(2)</sup>.
44. Komisija će ocijeniti moguće negativne učinke na trgovinu uključujući rizik od utrke za subvencijama do koje može doći među državama članicama, prvenstveno s obzirom na odabir lokacije.

#### 4.3. Transparentnost

45. Države članice osiguravaju da na sveobuhvatnom *web*-mjestu o državnim potporama, na nacionalnoj ili regionalnoj razini, bude objavljeno sljedeće:
  - (a) tekst mjere potpore i njezine provedbene odredbe, ili poveznica na njih;
  - (b) naziv davatelja potpore ili više njih;
  - (c) naziv pojedinačnog korisnika, oblik i iznos potpore dodijeljene svakom korisniku, datum dodjele, vrsta poduzetnika (MSP/veliki poduzetnik); regija u kojoj se poduzetnik nalazi (na drugoj razini NUTS-a); te glavni sektor gospodarstva u kojem posluje poduzeće korisnik, na razini skupine prema NACE-u<sup>(3)</sup>.
46. Taj se zahtjev može zanemariti za dodjele pojedinačnih potpora manjih od 500 000 EUR. Te se informacije moraju objaviti nakon donošenja odluke o dodjeli potpore, moraju se čuvati barem 10 godina i moraju biti dostupne općoj javnosti bez ograničenja<sup>(4)</sup>. Od država članica neće se tražiti da dostave prethodno navedene informacije prije 1. srpnja 2016.

### 5. ZAVRŠNE ODREDBE

#### 5.1. Obveza prijave

47. U skladu s člankom 108. stavkom 3. Ugovora, države članice moraju unaprijed obavijestiti Komisiju o planiranim dodjelama ili izmjenama državnih potpora, uključujući potpore za VPZEI.
48. Države članice uključene u isti VPZEI pozvane su da, kad god je to moguće, Komisiji podnesu zajedničku prijavu.

#### 5.2. Ex post evaluacija i izvješćivanje

49. Provedba projekta mora biti podložna redovitom izvješćivanju. Ako je potrebno, Komisija može tražiti provedbu *ex post* evaluacije.

#### 5.3. Stupanje na snagu, važenje i revizija

50. Ova se Komunikacija primjenjuje od 1. srpnja 2014. do 31. prosinca 2020.

<sup>(1)</sup> Kako bi se izbjegla svaka sumnja, pilot-linije ne smatraju se infrastrukturama.

<sup>(2)</sup> Ako projekt obuhvaća energetska infrastrukturu, na njega se primjenjuju propisi o tarifama i pristupu i zahtjevi o razdvajanju u skladu sa zakonodavstvom o unutarnjem tržištu.

<sup>(3)</sup> Osim poslovnih tajni i drugih povjerljivih informacija u opravdanim slučajevima i uz pristanak Komisije (Komisija Komunikacije C(2003) 4582 o profesionalnim tajnama u odlukama o državnim potporama (SL C 297, 9.12.2003., str. 6.)).

<sup>(4)</sup> Te se informacije objavljuju u roku od 6 mjeseci od dana dodjele potpore. U slučaju nezakonite potpore od država članica tražit će se da osiguraju objavu tih informacija *ex post*, najkasnije 6 mjeseci od datuma odluke Komisije. Informacije su dostupne u formatu koji omogućuje njihovo pretraživanje, izdavanje i jednostavnu objavu na internetu, primjerice u formatu CSV ili XML.

51. Načela propisana u ovoj Komunikaciji Komisija primjenjuje na sve prijavljene projekte potpora o kojima odluku mora donijeti nakon objave Komunikacije u *Službenom listu Europske unije*, čak i ako su projekti bili prijavljeni prije te objave.
  52. U skladu s obavijesti o određivanju pravila koja se primjenjuju na ocjenu nezakonitih državnih potpora <sup>(1)</sup>, Komisija će u slučaju neprijavljenih potpora primijeniti ovu Komunikaciju ako su potpore dodijeljene nakon njezina stupanja na snagu te propise koji su na snazi u vrijeme dodjeljivanja potpore u ostalim slučajevima.
  53. Komisija može odlučiti izmijeniti ovu Komunikaciju kad god je to potrebno iz razloga povezanih s politikom tržišnog natjecanja ili kako bi se uzele u obzir druge politike Unije, međunarodne obveze i razvoj na tržištima ili iz nekog drugog opravdanog razloga.
- 

---

<sup>(1)</sup> Obavijest Komisije o utvrđivanju pravila koja se primjenjuju na ocjenu nezakonite državne potpore (SL C 119, 22.5.2002., str. 22.).

## PRILOG

**PRIHVATLJIVI TROŠKOVI**

- (a) Studije izvedivosti, uključujući pripremne tehničke studije, i troškovi ishođenja dozvola potrebnih za ostvarivanje projekta.
- (b) Troškovi za instrumente i opremu (uključujući instalacije i prijevozna sredstva), u mjeri u kojoj i za razdoblje tijekom kojeg se upotrebljavaju za projekt. U slučaju da se ti instrumenti i oprema ne upotrebljavaju za projekt tijekom čitavog njihova vijeka trajanja, prihvatljivim troškovima smatraju se, u skladu s dobrom računovodstvenom praksom, samo troškovi amortizacije nastali u razdoblju trajanja projekta.
- (c) Troškovi za stjecanje (ili izgradnju) zgrada, infrastrukture i zemljišta, u mjeri u kojoj i za razdoblje tijekom kojeg se upotrebljavaju za projekt. Ako se ti troškovi određuju prema vrijednosti prijenosa na komercijalnoj osnovi ili stvarno nastalim kapitalnim troškovima, a ne na troškovima amortizacije, preostala vrijednost zemljišta, zgrade ili infrastrukture trebala bi se oduzeti od manjka financijskih sredstava, *ex ante* ili *ex post*.
- (d) Troškovi ostalih materijala, robe i sličnih proizvoda neophodnih za projekt.
- (e) Troškovi stjecanja, potvrđivanja i zaštite patenata i druge nematerijalne imovine. Troškovi ugovornog istraživanja, znanja i patenata kupljenih ili licenciranih iz vanjskih izvora prema tržišnim uvjetima te troškovi savjetodavnih i istovrsnih usluga upotrijebljenih isključivo za projekt.
- (f) Troškovi osoblja i administrativni troškovi (uključujući režijske troškove) koji su nastali izravno za aktivnosti IRI-ja, uključujući one aktivnosti u području IRI-ja koje su povezane s prvom industrijskom uporabom <sup>(1)</sup>, ili koji su, u slučaju infrastrukturnog projekta, nastali tijekom izgradnje infrastrukture.
- (g) U slučaju potpora za projekt prve industrijske uporabe, kapitalni i operativni izdaci (CAPEX i OPEX) ako je industrijska uporaba posljedica aktivnosti IRI-ja <sup>(2)</sup> i sama po sebi sadržava vrlo važnu komponentu IRI-ja koja predstavlja sastavni i neophodan element za uspješnu provedbu projekta. Operativni izdaci moraju biti povezani s tom komponentom projekta.
- (h) Mogu se prihvatiti i drugi troškovi ako se opravdaju i ako su nerazdvojivo povezani s ostvarivanjem projekta, uz iznimku operativnih troškova koji nisu obuhvaćeni točkom (g).

---

<sup>(1)</sup> Prva industrijska uporaba odnosi se na poboljšanje pilot-objekata ili na prvu opremu i objekte svoje vrste te obuhvaća fazu nakon pilot-linije uključujući fazu testiranja, no ne podrazumijeva ni masovnu proizvodnju ni komercijalne djelatnosti.

<sup>(2)</sup> Prvu industrijsku uporabu ne mora provoditi isti subjekt koji je provodio aktivnost IRI-ja, pod uvjetom da subjekt koji je proveo aktivnost IRI-ja stekne prava na uporabu rezultata iz prethodne aktivnosti IRI-ja te da su aktivnost IRI-ja i prva industrijska uporaba obuhvaćene projektom i zajedno prijavljene.